

Informace o pohledu obyvatel Ostravy na problémy životního prostředí a zdravotního stavu

PhDr. Ivan Gabal

Ostrava (8. dubna 2010)

Terénní sběr

- agentura MEDIAN
- leden a únor 2010 (22. 1. 2010 – 17. 2. 2010)
- metoda rozhovoru tazatele s respondentem

Zkoumaná populace:

- 15 - 59 let včetně;
- trvale bydlící ve sledovaných částech Ostravy:
  - Ostrava - Radvanice, Bartovice,
  - Ostrava – Poruba,
  - Ostrava – Mariánské Hory, Hulváky, Fifejdy;
- alespoň pětina rodičů, tedy respondentů vychovávajících dítě do 15-ti let věku, které s nimi bydlí ve společné domácnosti.

- Celkem dotázáno **306 respondentů**:
  - 96 žije v Radvanicích či Bartovicích,
  - 100 žije v Porubě,
  - 110 žije v Mariánských Horách, Hulvákách či Fifejdách.
  - 49 procent tvořily ženy a 51 procent muži
  - 21,9 procenta mělo základní vzdělání,
35,3 procenta SŠ bez maturity,
34 procent SŠ s maturitou,
8,8 procenta VŠ.
  - 35 procent žilo v domácnosti s dítětem mladším 15ti let.

9

Cíl výzkumu

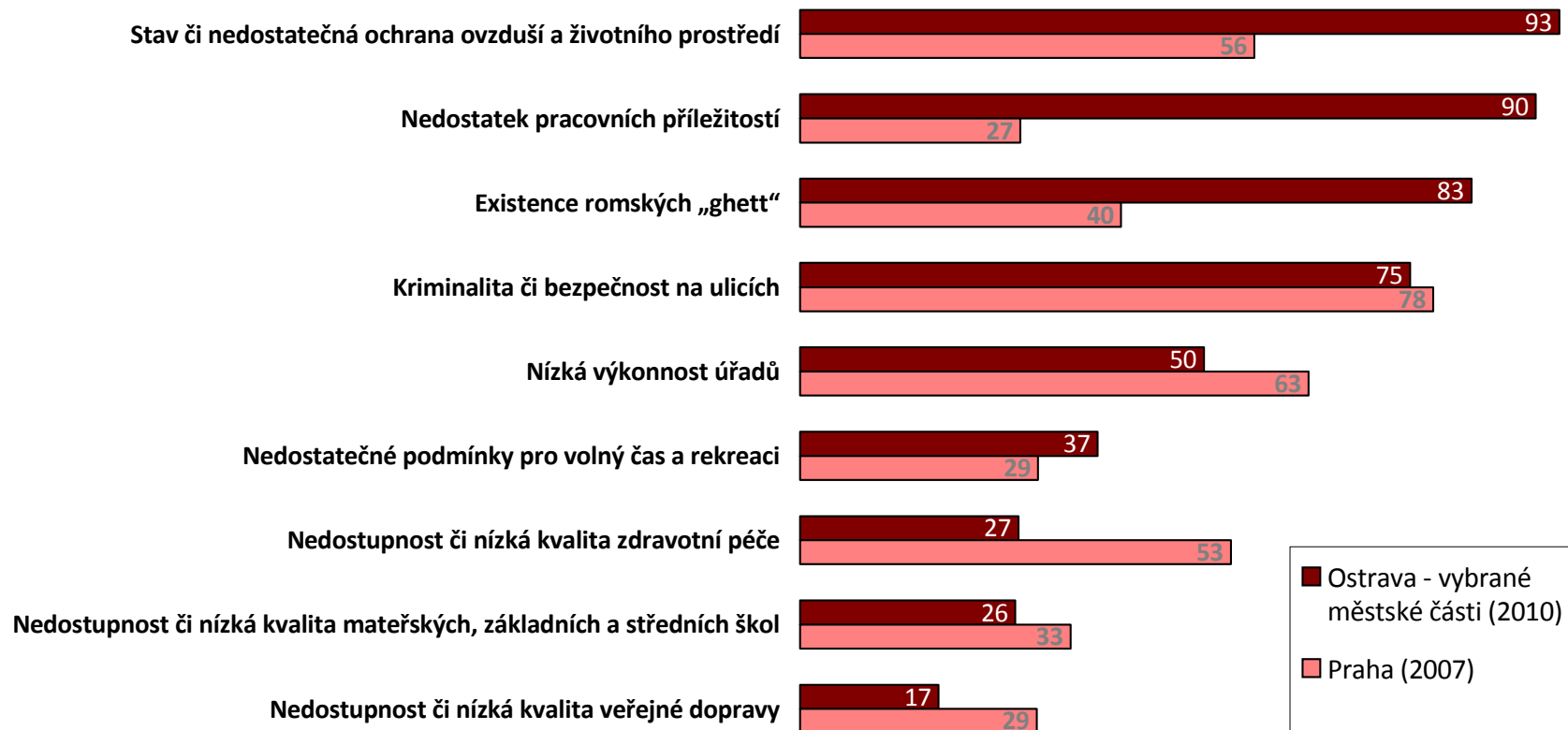
Cílem výzkumného šetření bylo u obyvatel výše jmenovaných vybraných ostravských městských částí zmapovat postoje k

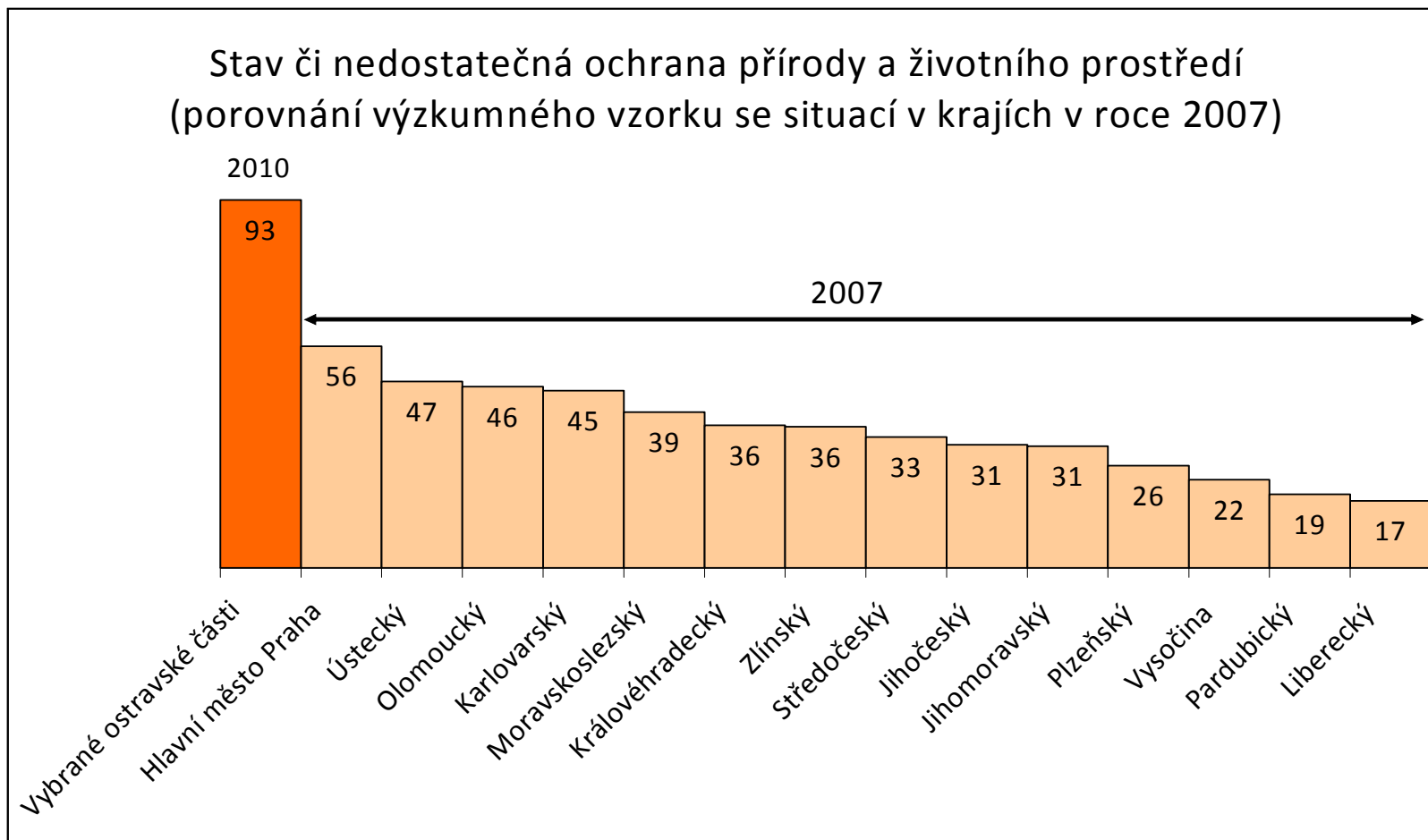
- hlavním problémům města
- životnímu prostředí v rámci těchto problémů,
- subjektivní hodnocení zdravotního stavu,
- vybrané charakteristiky životního stylu,
- představy o odpovědnosti za situaci a řešení situace.

Naléhavost vybraných problémů

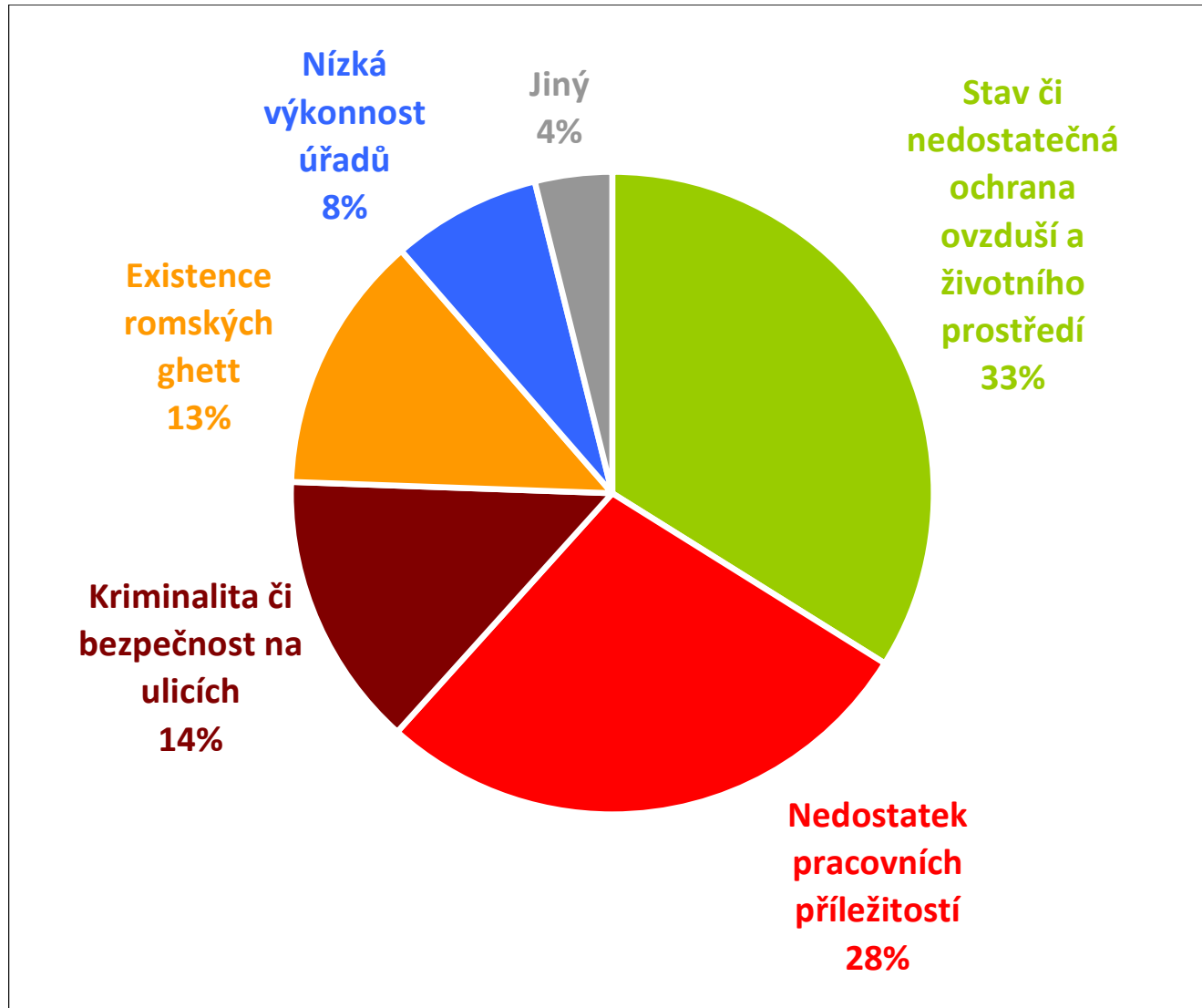
Naléhavé problémy Vašeho města či obce
(údaje v procentech)

9

Nejnáléhavější problém ve zkoumaných městských částech

9

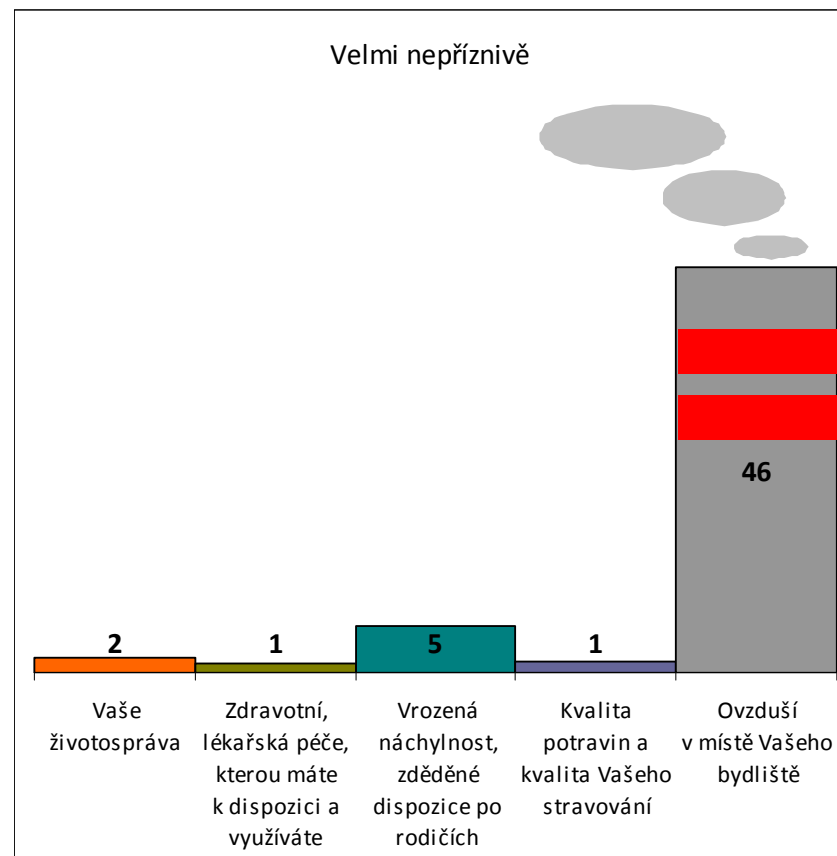
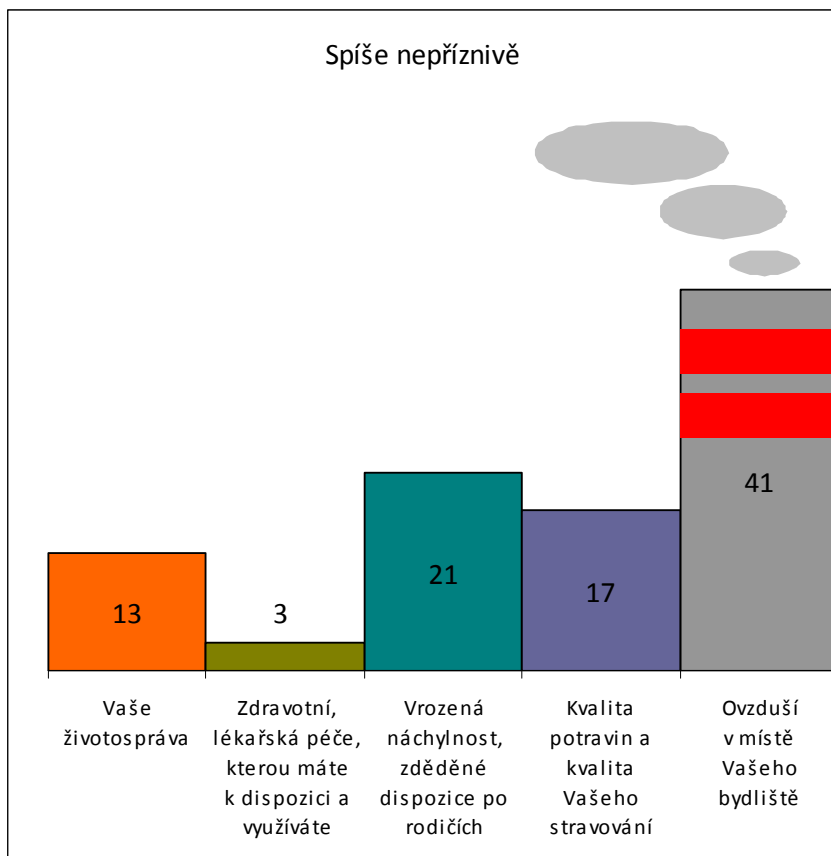
Vnímání naléhavosti stavu životního prostředí

- Muži i ženy vnímají naléhavost stav ŽP přibližně stejně.
- Statisticky významné rozdíly ve vnímání naléhavosti nejsou ani mezi respondenty s dětmi do 15ti let a bez nich.
- Nejvíce lidí označilo stav ŽP za velmi naléhavý v městských částech Radvanice, Bartovice (80,2 procent), naopak nejméně v části Ostrava – Poruba (49,1 procenta).
- Jako nejnaléhavější problém pro Ostravu uvádějí ŽP častěji vysokoškolsky vzdělaní respondenti. častěji také lidé, kteří uvedli, že trpí opakujícími se zdravotními obtížemi. Naopak lidé, kteří přiznali vážné finanční obtíže, volí tuto možnost méně často – prioritním problémem je pro ně zejména nedostatek pracovních příležitostí.
- Sledovaná populace je pod komplexním tlakem kumulovaných strukturálních problémů – nezaměstnanost, ovzduší, bezpečnost, romské lokality/etnické napětí, s podpurným pocitem neadekvátní výkonnosti veřejné správy.

Jak ovlivňují uvedené okolnosti vaše zdraví?

Vliv ovzduší na lidské zdraví

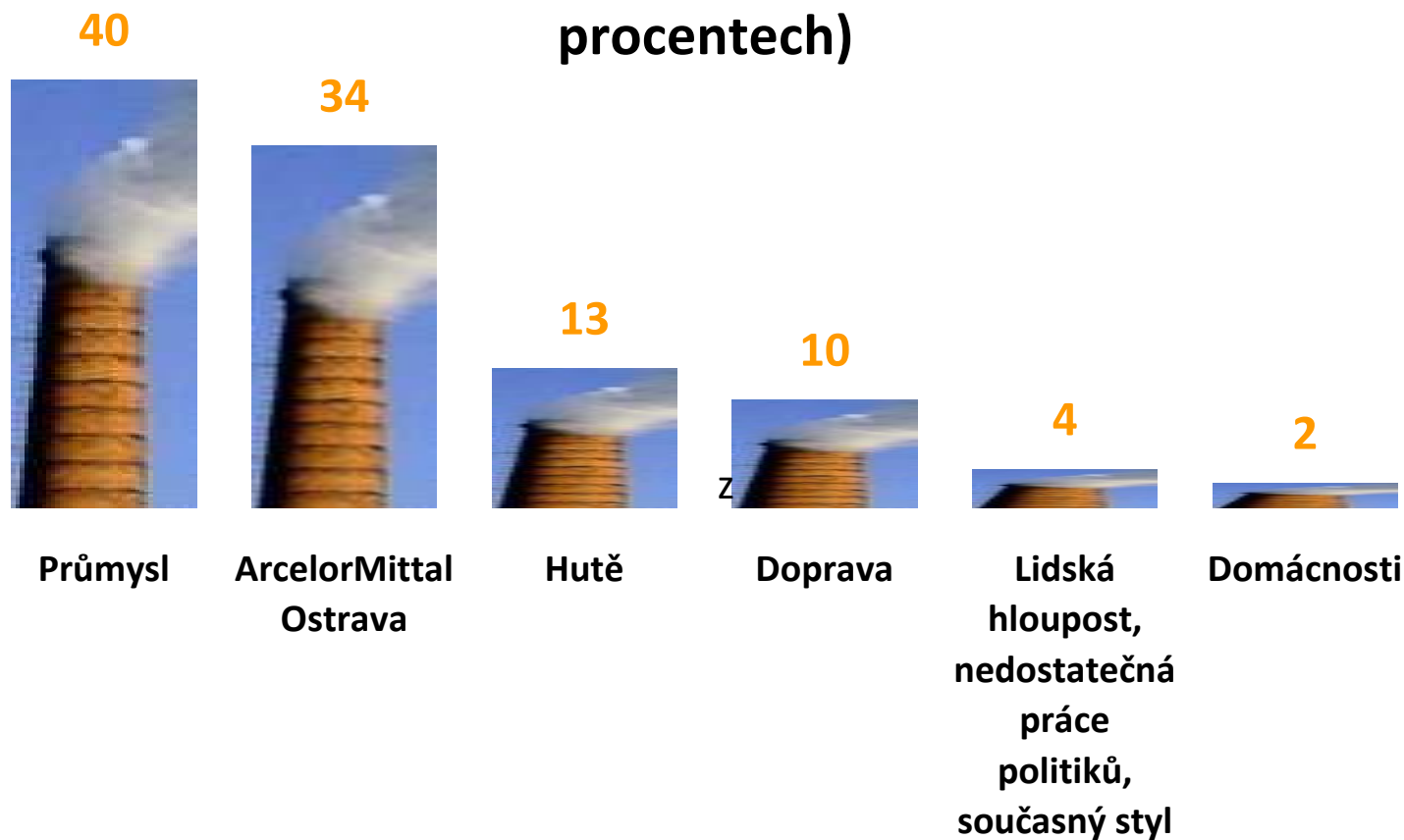
- Nejvíce se na negativní zdravotní vliv kvality ovzduší cítí obyvatelé Radvanic a Bartovic (63 % uvedlo, že ovzduší ovlivňuje velmi negativně jejich zdravotních stav).
- V Ostravě Porubě to bylo 41% a v Mariánských Horách, Fifejdách a Hulvákách 34 %.
- Na hodnocení zdravotního vlivu ovzduší nemá vliv pohlaví, vzdělání, hodnocení zdravotního stavu respondenta ani to, zda respondent kouří.

- Lidé, kteří přisuzují ovzduší negativní vliv na své zdraví, častěji uvádějí, že trpí únavou, nepravidelně dušností, záchvaty kašle, dýchavičností a velmi často záněty dýchacích cest.
- Vyšší nemocnost uvádějí i u svých dětí (zejména jde o rýmu, záněty spojivek, záněty horních i dolních cest dýchacích a kašel).
- V porovnání s ostatními se také častěji domnívají, že se dožijí nižšího věku než je průměr v ČR.

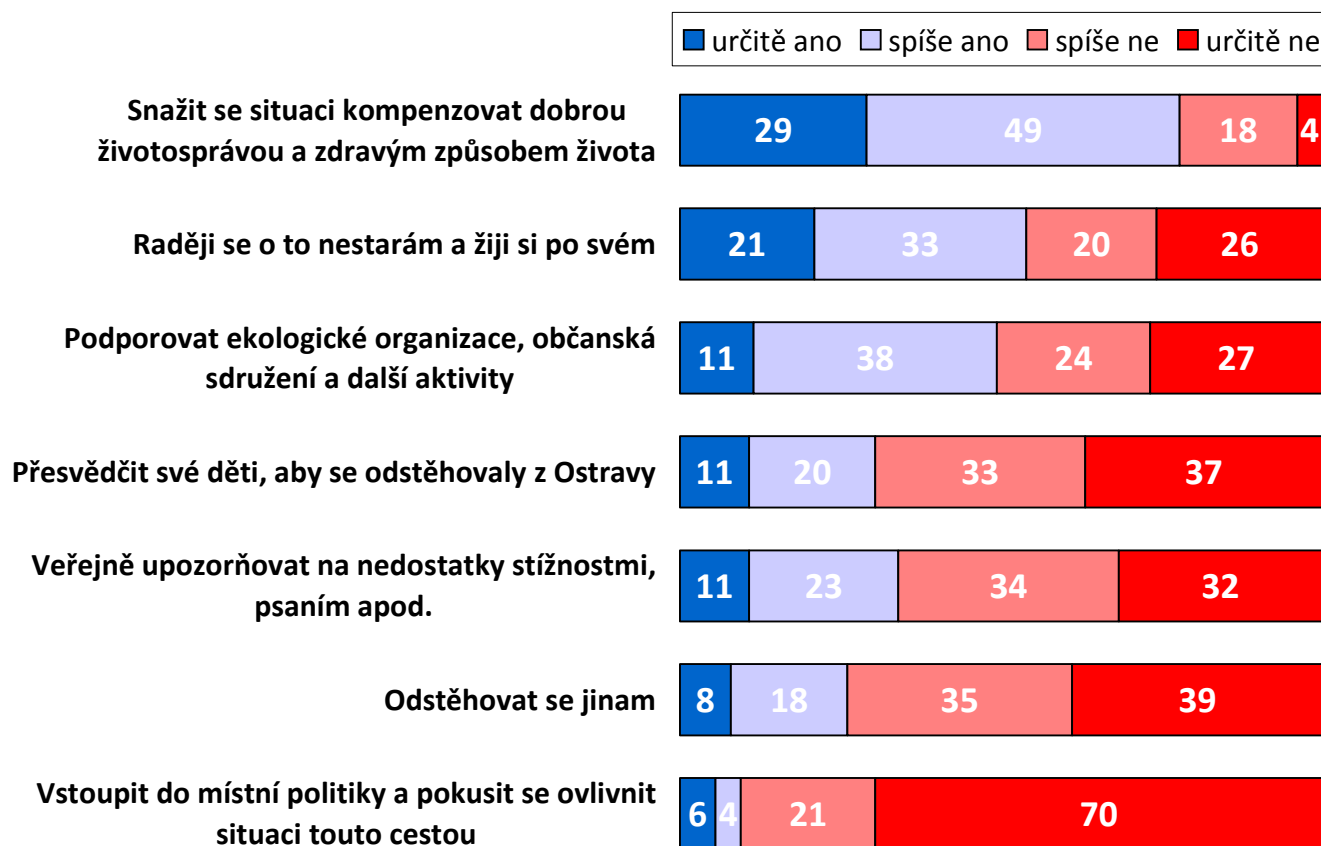

Největší znečišťovatelé v Ostravě (spontánní odpovědi respondentů; údaje v procentech)

Reakce na stav životního prostředí

Máte v úmyslu nějak reagovat na stav životního prostředí ve Vašem okolí (údaje v procentech)

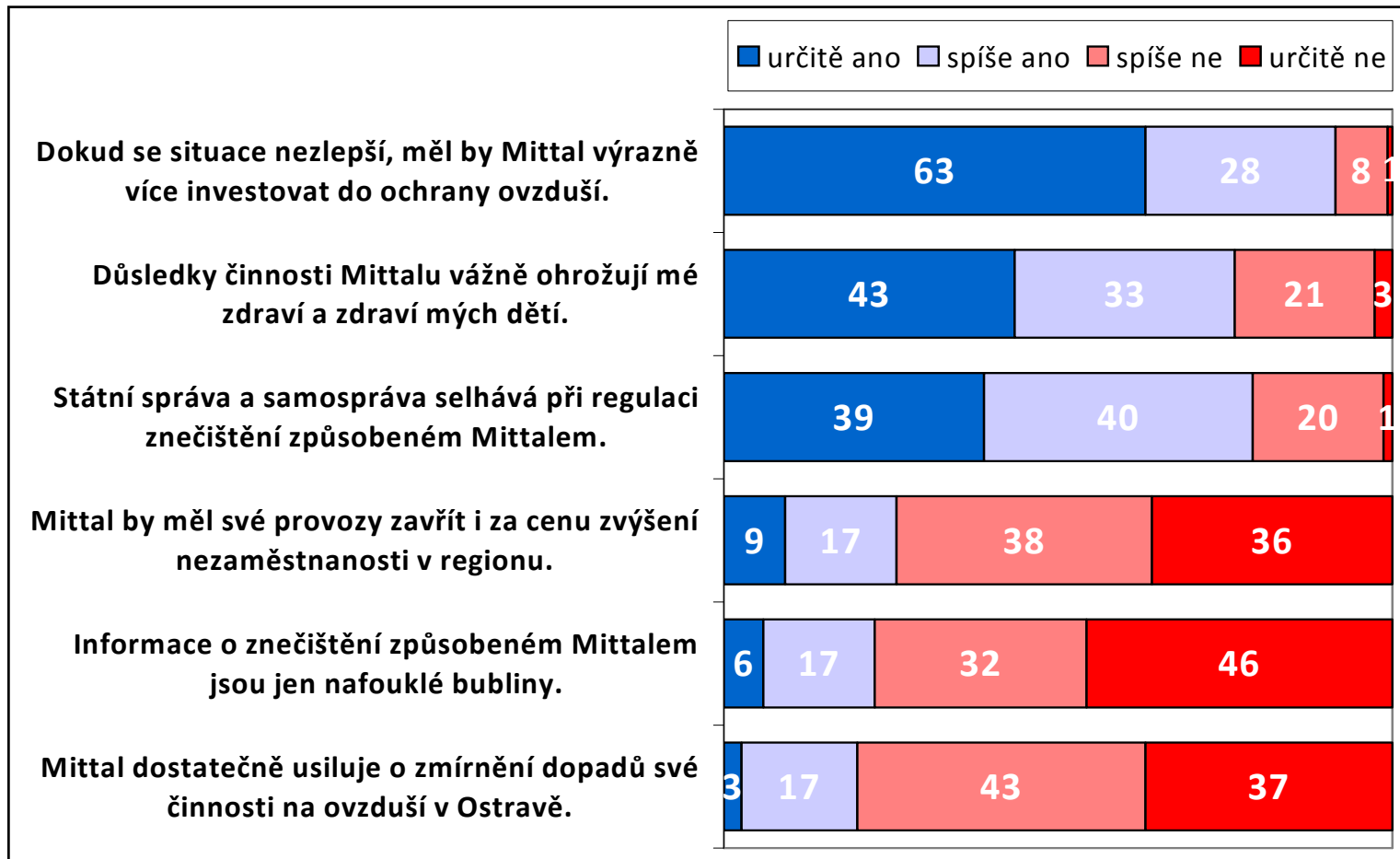

Reakce na stav životního prostředí II.

- Respondenty jde v zásadě dělit na dvě skupiny – aktivní (v jejich odpovědích se objevuje příklon jak k veřejné angažovanosti, tak i k odstěhování z bydliště) a pasivní, kteří si chtějí žít po svém.
- Co se týče věku, vzdělání či pohlaví tak se obě skupiny statisticky významně neodlišují. Nicméně odstěhování se z města preferují spíše mladší lidé, ženy se zase více než muži snaží kompenzovat situaci dobrou životosprávou.
- Více aktivních najdeme v městských částech Radvanice, Bartovice a Ostrava-Poruba.
- Lidé, kteří se o tuto problematiku nezajímají, se také méně zabývají péčí o vlastní zdraví. Méně často se dále vzdělávají, sportují či se věnují kulturním aktivitám. Častěji také nechodí k volbám.
- Lidé, kteří se do Ostravy přistěhovali, rovněž více inklinují k tomu, aby jejich děti bydlely mimo Ostravu, snaží se také více kompenzovat svou situaci zdravým životním stylem a více projevují tendence k psaní stížností.
- Lidé, kteří se v Ostravě narodili, naopak ve větší míře deklarují, že by rádi vstoupili do místní politiky.

Názory na roli ArcelorMittal Ostrava I.

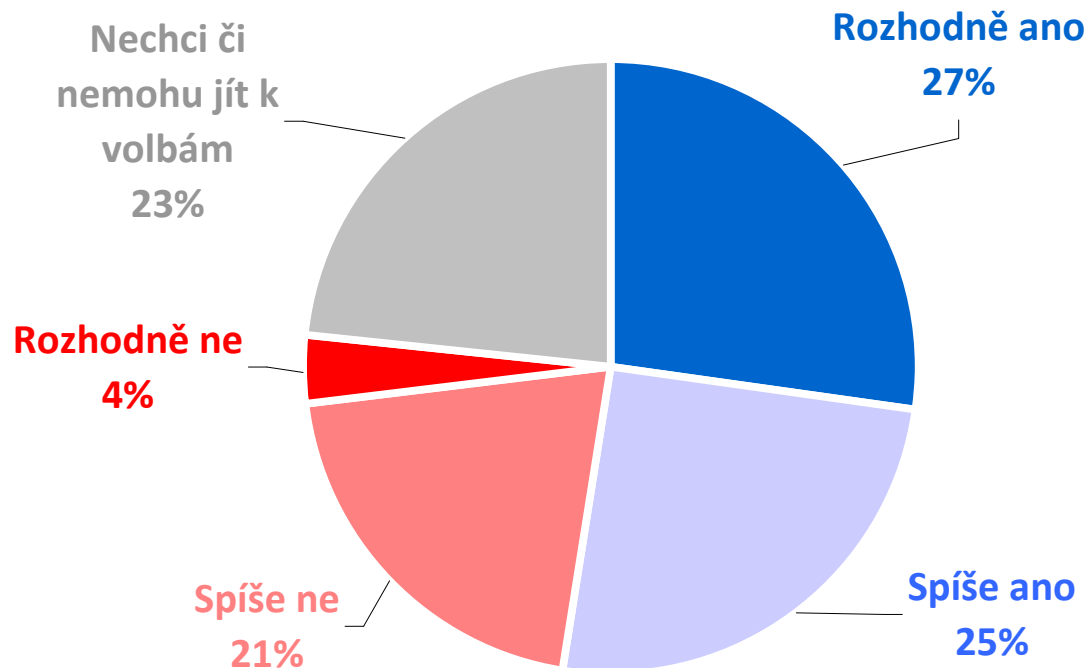

- Zavření ArcelorMittal Ostrava bez ohledu na možné zvýšení nezaměstnanosti v regionu volí více obyvatelé Bartovic a Radvanic – s touto variantou souhlasí 43,7 procenta místních obyvatel (pro porovnání je to osm procent obyvatel části Ostrava Poruba, 26,3 procenta obyvatel částí Fifejdy, Mariánské Hory či Hulváky)
- Častěji také tuto variantu volí ti, jejichž děti mají opakující se či vážné zdravotní obtíže.
- Nicméně ani lidé, kteří jsou ke stavu ŽP v Ostravě kritičtí, se k tak radikálnímu kroku nepřiklánějí výrazněji nepřiklánějí.

Budete v příštích volbách do místního zastupitelstva brát ohled na to, jak ve Vašem městě zastupitelé řeší problém kvality ovzduší?

- Více ohled na ŽP berou ve volbách respondenti s vysokoškolským vzděláním.
- Stav ŽP také více u volebních úřadů budou brát v potaz obyvatelé Radvanic, naopak méně citliví jsou k němu obyvatelé částí Fifejdy, Mariánské Hory a Hulváky.
- Větší důraz na stav ŽP pro volební chování, také kladou lidé, kteří se do Ostravy přistěhovali – nenarodili se v ní.
- Lidé, kteří budou brát ohled na životní prostředí ve volbách, uvažují o životním o poznání kritičtěji – ve větší míře uvažují v případě sebe či svých dětí o vystěhování z Ostravy, více veřejně upozorňují na problémy ŽP a také více inklinují k podpoře ekologických nevládních organizací.

- Provázanost environmentálně-zdravotních, bezpečnostních a etnických problémů představuje komplexní stres podstatné části populace. Pocit ohrožení je v Ostravě realitou každodenního života podstatné části obyvatel.
- Podstatným prvkem kumulace zátěže je pocit neřešení komplexu problémů a nedostatečné pozornosti ze strany veřejné správy
- Pocit ohrožení a nedostatečného řešení může vyústit v další migraci z regionu nebo aktivní veřejnou reakci zejména u aktivnější, mladší a kvalifikované populace, frustrace veřejnosti samovolně neodezní.

9

Strategická východiska řešení

- Kumulované a provázané problémy nelze zřejmě řešit odděleně, ale v komplexu všech hlavních dimenzí strukturální zátěže (pracovní místa, vyčištění průmyslu, podpory zdraví, zvýšení bezpečnosti a snížení kriminality a zahájení integrace obyvatel romských ghett).
- Takový komplexní program překonání strukturální zátěže nelze zvládnout vlastními silami města, ale v synergii město-region-vláda. Nutné je rozčlenění na krátkodobé kroky ke zmírnění problémů a střednědobé i dlouhodobé zásahy směřované k příčinám a kořenům problémů.
- Program bude zřejmě finančně velmi náročný a musí ho provázet důkladně zpracovaná a oponovaná strategie na všech úrovních, a to v reálném čase.
- Mezitím je třeba systematicky monitorovat vývoj situace v profilových dimenzích strukturální zátěže a reagovat co nejpružněji v zájmu občanů.

Děkuji za pozornost

PhDr. Ivan Gabal

gabal@gac.cz

tel.: +420 233 320 707

